

Laidiens: **10.10.2013., Nr. 198**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2013/198.1**

Ministru kabineta noteikumi Nr.815

Rīgā 2013.gada 10.septembrī (prot. Nr.48 53.§)

Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda programmas "Nacionālā klimata politika" īstenošanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda vadības likuma 9.panta pirmo daļu un 15.panta 5. un 7.punktu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā īsteno Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda (turpmāk – Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments) programmu "Nacionālā klimata politika" (turpmāk – programma);

1.2. programmas apsaimniekotāja un programmas donorvalstu (Norvēģija, Īslande un Lihtenšteina) partneru sadarbības kārtību;

1.3. programmas apsaimniekotāja un aģentūras kompetences sadalījumu un sadarbības kārtību starp šīm institūcijām, kā arī programmas apsaimniekotāja un aģentūras funkcionālās padotības formu.

2. Programmas mērķis ir atbalstīt Latviju visaptverošas nacionālās klimata politikas izstrādē, kas ietver Eiropas Savienības emisiju tirdzniecības sistēmā neieķļautos sektoros emisijas jautājumos un pārējos sektoros klimata pārmaiņu pielāgošanās jautājumos. Programmas specifiskais mērķis ir nodrošināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, kas ietver šādus uzdevumus:

2.1. uzlabot siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas nacionālo sistēmu;

2.2. nostiprināt Latvijas siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas institucionālo kapacitāti;

2.3. izstrādāt klimata pārmaiņu pielāgošanās politiku;

2.4. atbalstīt pasākumus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai;

2.5. attīstīt pētniecisko kapacitāti klimata pārmaiņu jomā;

2.6. veicināt sabiedrības zināšanu pilnveidošanu un izpratni par klimata pārmaiņām.

3. Programmas mērķa grupas ir ar programmas jomu – pielāgošanās klimata pārmaiņām – saistītas valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības, zinātniskās un izglītības institūcijas, komersanti, biedrības un nodibinājumi.

4. Programmu īsteno šādos veidos:

4.1. iepriekš noteikti projekti;

4.2. neliela apjoma grantu shēma, kuras ietvaros tiek īstenoti projekti (turpmāk – grantu shēmas projekti);

4.3. atklāts projektu konkurss, kura ietvaros tiek īstenoti projekti (turpmāk – atklāta konkursa projekti).

5. Programmas sasniedzamie rezultāti rādītāji ir šādi:

5.1. pilnveidota vides stāvokļa uzraudzības sistēma, palielinot nacionālās siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas kvalitāti (bāzes vērtība 2013.gadā – 50 %, mērķis 2017.gadā – 85 %);

5.2. palielinājies kvalitatīvas un pietiekamas informācijas apjoms nacionālo siltumnīcefekta gāzu prognožu, pasākumu un politikas novērtējuma ziņojumiem (bāzes vērtība 2013.gadā – 30 %, mērķis 2017.gadā – 70 %);

5.3. izstrādāta nacionālā klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģija (bāzes vērtība 2013.gadā – 0, mērķis 2017.gadā – 1);

5.4. pieaugusi valsts, pašvaldību un sabiedrības izpratne par klimata pārmaiņām un pielāgošanās jautājumiem (bāzes vērtība 2013.gadā – 0, mērķis 2017.gadā – 30 %);

5.5. noslēgti četri projektu partnerības līgumi ar nevalstiskajām organizācijām (bāzes vērtība 2013.gadā – 0, mērķis 2017.gadā – 4);

5.6. noslēgti deviņi projektu partnerības līgumi ar publiskā sektora institūcijām (bāzes vērtība 2013.gadā – 0, mērķis 2017.gadā – 9).

6. Programmas sasniedzamie iznākuma rādītāji ir šādi:

6.1. programmas divpusējās sadarbības ietvaros:

6.1.1. izveidoti 11 profesionāli sadarbības tīkli starp Latvijas un donorvalstu institūcijām;

6.1.2. publicētas 15 publikācijas vienā valstī par otru partnervalsti;

6.2. iepriekš noteikto projektu ietvaros:

6.2.1. izstrādāta apvienotā klimata pārmaiņu un gaisa kvalitātes datubāze ziņojumu sagatavošanai dažādām starptautiskajām institūcijām;

6.2.2. veikti četri pētījumi inventarizācijas uzlabošanas jomā;

6.2.3. organizētas piecas konferences, apmācību semināri un citi pieredzes apmaiņas pasākumi, lai palielinātu inventarizācijā iesaistīto Latvijas ekspertu kapacitāti;

6.2.4. izveidota modelēšanas sistēma, kas paredzēta klimata pārmaiņu samazināšanas politikas novērtēšanai, ieskaitot vadliniju izstrādi, izdevumu novērtēšanu dažādu klimata pārmaiņu politikas pasākumu ieviešanai un *ex-ante* (paredzamās) un *ex-post* (faktiskās) politikas izvērtēšanai;

6.2.5. organizēti trīs izglītojoši pasākumi ekspertiem, kas iesaistīti klimata pārmaiņu nacionālās politikas, pasākumu un prognožu izstrādē;

6.2.6. izstrādāts vienots siltumnīcefekta gāzu emisijas prognožu datu instrumentu starptautisko ziņojumu sagatavošanai;

6.2.7. izstrādāts klimata pārmaiņu ietekmes un pielāgošanās scenārijs 2050.–2100.gadam;

6.2.8. izstrādāti 13 ziņojumi par rādītājiem, riskiem un pasākumiem, lai pielāgotos klimata pārmaiņām;

6.3. grantu shēmas projektu ietvaros:

6.3.1. organizēti 12 publicitātes un informācijas pasākumi (semināri un kampaņas);

6.3.2. īstenoti septiņi pētījumi par klimata pārmaiņu pētījumu metodoloģijām, rādītāju sistēmām un horizontālajiem jautājumiem;

6.3.3. izstrādāti četri profesionālās izglītības programmas moduļi klimata pārmaiņu un pielāgošanās jomā;

6.4. atklātā konkursa projektu ietvaros:

6.4.1. īstenoti trīs zema enerģijas patēriņa ēku būvniecības projekti;

6.4.2. samazināts enerģijas patēriņš līdz 25 kWh/m² gadā ēkās, kurās tiek ieviestas enerģiju taupošas tehnoloģijas;

6.4.3. palielināts emisiju ietaupījums līdz 500 t CO₂ gadā ēkām, kurās tiek ieviestas enerģiju taupošas tehnoloģijas;

6.4.4. programmas ietvaros īstenoti trīs zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju projekti;

6.4.5. samazinātas kopējās siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 4300 t CO₂ gadā.

7. Programmas donorvalstu partneri ir Norvēģijas Vides aģentūra un Norvēģijas Civilās aizsardzības direktorāts (turpmāk – programmas partneri).

8. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – programmas apsaimniekotājs) izveido programmas sadarbības komiteju (turpmāk – sadarbības komiteja), kurā darbojas programmas apsaimniekotāja un programmas donorvalsts partneru pārstāvji. Sadarbības komitejas sanāksmēs novērotāja statusā var piedalīties Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komitejas (turpmāk – Finanšu instrumenta komiteja) pārstāvji, Norvēģijas vēstniecības Latvijā pārstāvji, vadošās iestādes pārstāvji un Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk – aģentūra) pārstāvji. Programmas apsaimniekotājs un programmas partneris sadarbības komitejas ietvaros nodrošina sadarbību, bet sadarbības kārtību nosaka sadarbības komitejas nolikumā.

9. Kopējais programmai pieejamais finansējums ir EUR 11 205 406, tai skaitā Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta līdzfinansējums – EUR 10 365 000 un Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums – EUR 840 406, tai skaitā:

9.1. iepriekš noteiktajam projektam "Nacionālās sistēmas pilnveidošana siltumnīcefekta gāzu inventarizācijai un ziņošanai par politikām, pasākumiem un prognozēm" pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 1 981 871;

9.2. iepriekš noteiktajam projektam "Priekšlikumu izstrāde Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijai, identificējot zinātniskos datus un pasākumus pielāgošanās klimata pārmaiņām nodrošināšanai, kā arī veicot ietekmju un izmaksu novērtējumu" pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 1 209 305;

9.3. divpusējās sadarbības fonda īstenošanai pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 168 081;

9.4. papildu pasākumiem pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 102 555;

9.5. programmas administrēšanai pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 1 025 550;

9.6. atklāta konkursa projektu īstenošanai pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 5 000 000;

9.7. grantu shēmas projektu īstenošanai pieejamais programmas līdzfinansējums – EUR 1 718 044.

10. Programmas līdzfinansējumu veido:

10.1. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta līdzfinansējums 92,5 % apmērā no kopējā programmas finansējuma;

10.2. Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums 7,5 % apmērā no kopējā programmas finansējuma.

11. Šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minēto grantu shēmu un 4.3.apakšpunktā minēto atklātu projektu konkursu īsteno atklāta konkursa veidā atbilstoši normatīvajiem aktiem par šīs programmas grantu shēmu un atklāto projektu konkursu.

2. Programmas apsaimniekotāja un aģentūras funkcijas

12. Programmas īstenošanu nodrošina programmas apsaimniekotājs un aģentūra.

13. Aģentūra ir programmas apsaimniekotāja funkcionālā pārraudzībā.

14. Programmas apsaimniekotājs:

14.1. nodrošina programmas īstenošanu, uzraudzību un kontroli;

14.2. izstrādā iepriekš noteikto projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus;

14.3. izveido iepriekš noteikto projektu iesniegumu vērtēšanas komisiju un apstiprina tās nolikumu;

14.4. nosūta iepriekš noteikto projektu iesniegumu iesniedzējiem uzaicinājumu iesniegt projekta iesniegumu;

14.5. nodrošina neatkarīgu ārējo ekspertu atlasi iepriekš noteikto projektu iesniegumu vērtēšanai;

14.6. nodrošina iepriekš noteikto projektu iesniegumu vērtēšanu un sagatavo atzinumu par iepriekš noteikto projektu novērtējumu;

14.7. izstrādā grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus un saskaņo tos ar sadarbības komiteju;

14.8. sagatavo un iesniedz programmas pārskatus saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda vadību;

14.9. nodrošina, lai netiktu pārsniegts programmas īstenošanai pieejamais finansējums, un uzrauga minētā finansējuma apguvi;

14.10. iesniedz programmas Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta līdzekļu pieprasījumu prognozes sertifikācijas iestādei;

14.11. sagatavo informāciju valsts budžeta līdzekļu pieprasījumam saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts budžeta līdzekļu pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem;

14.12. nodrošina šo noteikumu 5. un 6.punktā minēto programmas rezultāta rādītāju un iznākuma rādītāju sasniegšanu;

14.13. izstrādā un aktualizē programmas komunikācijas plānu un nodrošina tā īstenošanu;

14.14. nodrošina divpusējās sadarbības fonda finansējuma piešķiršanu un kontroli grantu shēmas projektiem un atklāta konkursa projektiem, kā arī saskaņā ar šo noteikumu 63.1.apakšpunktu organizē divpusējās sadarbības projektu partneru piesaistes pasākumus ar donorvalstīm;

14.15. piesaista neatkarīgu un sertificētu auditoru, kurš veiks iepriekš noteikto projektu auditus pēc projektu pabeigšanas, apliecinot pieprasīto izmaksu pamatotību saskaņā ar Noteikumiem par EEZ finanšu instrumenta ieviešanu 2009.–2014.gadā (turpmāk – donorvalstu noteikumi), Latvijas Republikas likumiem un attiecīgajiem normatīvajiem aktiem par grāmatvedību;

14.16. katru gadu līdz 1.martam iesniedz vadošajā iestādē pārskatu par visu līdzfinansējuma saņēmēju nodrošināto nacionālo līdzfinansējumu projektos iepriekšējā kalendāra gadā;

14.17. iesniedz saskaņošanai Finanšu instrumenta komitejai iepriekš noteiktā projekta iesnieguma iesniedzēja iesniegto detalizēto budžetu.

15. Aģentūra:

15.1. izsludina grantu shēmas projektu un atklāto projektu konkursu;

15.2. organizē grantu shēmas projektu un atklāta projektu konkursa informatīvos seminārus;

15.3. izveido grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu iesniegumu vērtēšanas komisiju un saskaņo komisijas nolikumu ar programmas apsaimniekotāju;

15.4. nodrošina grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu iesniegumu vērtēšanu, organizē vērtēšanas ekspertu atlasīšanu un pieņem lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu;

15.5. izstrādā iepriekš noteikto projektu, grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu līgumu projektus;

15.6. slēdz iepriekš noteikto projektu, grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu līgumus, izvērtē projektu līguma grozījumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada vadību, saskaņo projektu līguma grozījumus ar programmas apsaimniekotāju un pieņem lēmumu par projektu līguma grozījumiem;

15.7. sniedz programmas apsaimniekotājam informāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts budžeta līdzekļu pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem;

15.8. uzrauga un kontrolē iepriekš noteikto projektu, grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu īstenošanu, tai skaitā veic izlases pārbaudes projektu īstenošanas vietās un nodrošina informācijas un publicitātes pasākumu uzraudzību projektu līmenī;

15.9. pārbauda un iesniedz Iepirkumu uzraudzības biroja līdzfinansējuma saņēmēja iepirkumu plānu un veic iepirkumu pirmspārbaudes atbilstoši normatīvajiem aktiem par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada vadību;

15.10. uzkrāj datus par iepriekš noteiktajiem projektiem, grantu shēmas projektiem un atklāta konkursa projektiem un sagatavo informāciju un analīzi programmas apsaimniekotājam par projektu īstenošanai pieejamā finansējuma apguvi, to rezultātīvo rādītāju izpildi un mērķu sasniegšanu;

15.11. pārbauda līdzfinansējuma saņēmēja iesniegtos iepriekš noteikto projektu, grantu shēmas projektu un atklāta konkursa projektu pārskatus, uzrauga projektu progresu, apstiprina attiecināmo izdevumu summas, sagatavo